

Helsepolitisk Barometer 2020

Helsepolitisk barometer 2020

Nordmenns meninger
om helsepolitikk

Sperrefrist til 1. april 2020

Utdrag til Pårørendealliansen

19100758

6. mars 2020

KANTAR

eva.fosby.livgard@kantarc.com

Om undersøkelsen

Kantar Helsepolitisk barometer er en uavhengig, syndikert undersøkelse.

Målingen er utviklet og eies av Kantar, og resultatene fra undersøkelsen kan kjøpes av alle.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge befolkningens holdninger i helsepolitiske spørsmål.

Dette er femte året undersøkelsen gjennomføres. Spørsmålet om de største utfordringene Norge står overfor har imidlertid vært stilt i Kantar Klimabarometer 2009 – 2015 og høsten 2019. Resultater fra tidligere år blir referert i denne rapporten.

Rapporten skal ikke publiseres, offentliggjøres eller videresendes, verken helt eller delvis, uten samtykke fra Kantar.

Metode: Web-intervju (CAWI). Gjennomført på GallupPanelet.

Feltperiode: 12. desember 2019 – 10. januar 2020.

Antall respondenter: 2102 personer har besvart undersøkelsen.

Utvalg: Representativt for befolkningen over 18 år.

Vekting: Kjønn, alder og geografi og utdanning.

Estimert feilmargin: +/-2,2%-poeng i de spørsmål der hele utvalget er med.

Ansvarlig i Kantar: Eva Fosby Livgard

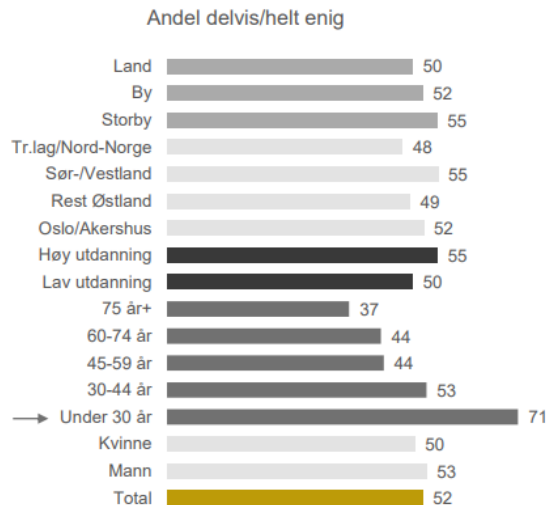
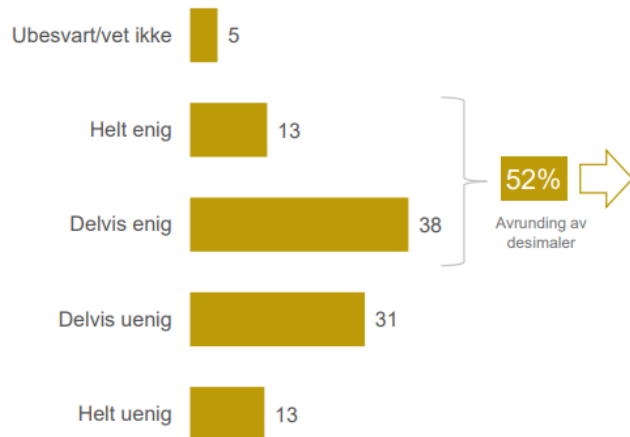
Kantar 6. mars 2020
19100758 | ©Kantar

Pårørendealliansen stilte 5 spørsmål til befolkningsundersøkelsen

1. Hvilke forventninger har du til at pårørende skal hjelpe deg om du blir syk eller hjelpetrengende?
2. *Hvis du har omsorg for syke i familien, bør det være like ordninger som man har som småbarnsforeldre (fleksibilitet og omsorgsdager)*
3. Hvis du gjør kommunale oppgaver som pårørende, skal du da kompenseres fra time 23(som i dag) eller fra første time?
4. *Hvis du må være tilstede som pårørende på sykehus eller institusjon mer enn 2 uker, bør dette kvalifisere til fri parkering?*
5. Å være pårørende medfører ofte økte uforutsette utgifter av mange slag. Bør det være et minstefradrag for å kunne kompensere for dette?

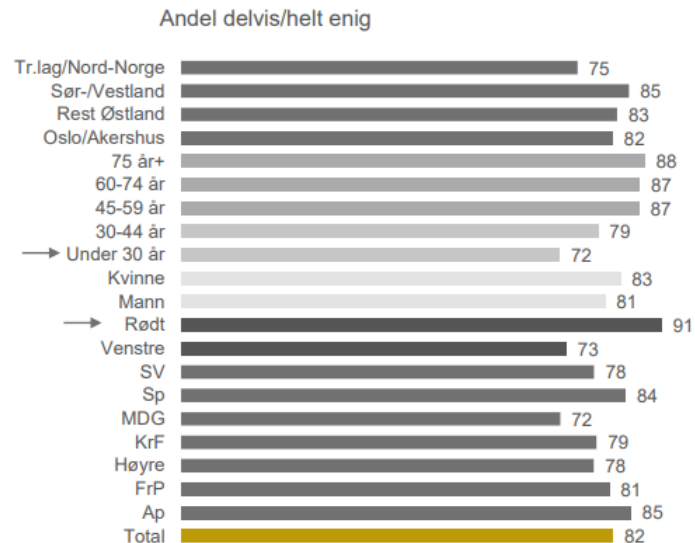
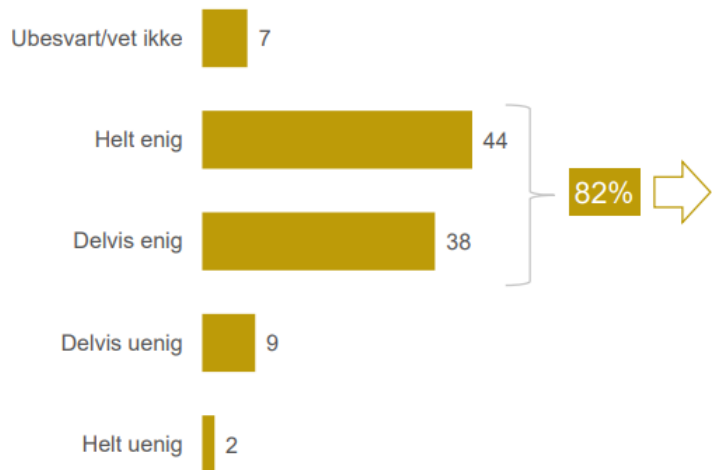
Over halvparten (52%) av befolkningen forventer at pårørende stiller opp hvis de blir syk eller eldre og trenger hjelp

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn: Hvis jeg blir syk og/eller eldre og hjelpetrengende, forventer jeg at familie og/eller venner vil stille opp og hjelpe meg hvis jeg har behov for det. (n=2102) Prosent.

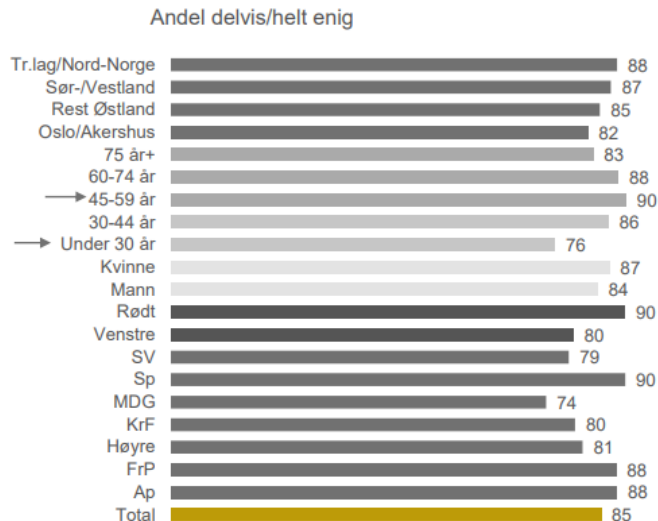
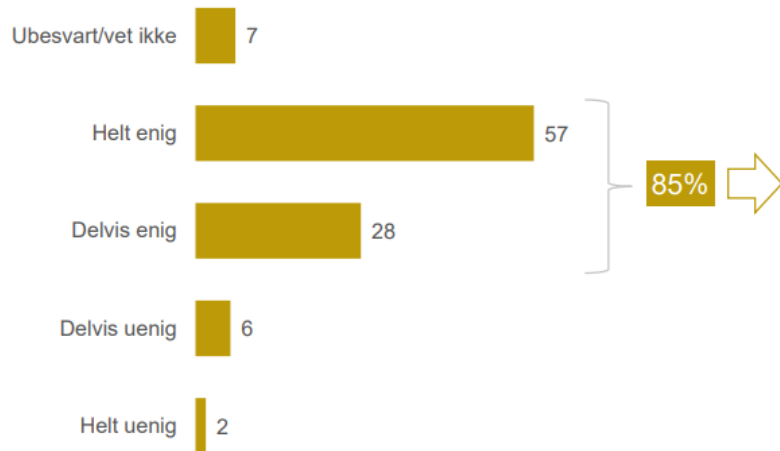
Stor enighet (82%) om at de som hjelper syke og eldre bør få tilsvarende velferdsordninger med lønn fra arbeidsgiver som småbarnsforeldre får ved syke barn

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn: Småbarnsforeldre har i dag forståelse og fleksibilitet for sine omsorgsoppgaver fra arbeidsgiver med velferdsordninger med lønn for sykt barn (omsorgsdager). Slike ordninger bør også gjelde for de som hjelper syke og eldre uansett alder. (n=2102) Prosent.

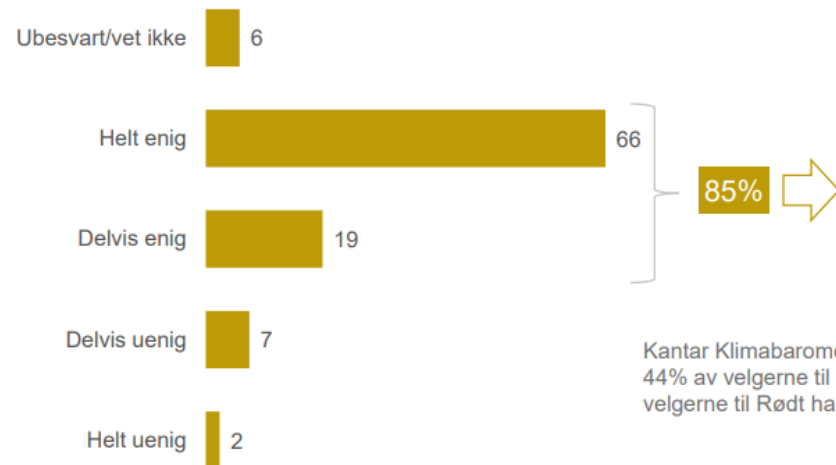
85% mener omsorgsstønaden bør betales fra første time som pårørende stiller opp i stedet for kommunen

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn: Omsorgsstønnad er en kommunal lønn pårørende kan få om de gjør oppgaver som kommunen ellers måtte gjort. Denne omsorgsstønaden bør være betalt fra første time som pårørende stiller opp i stedet for kommunen. (n=2102) Prosent.

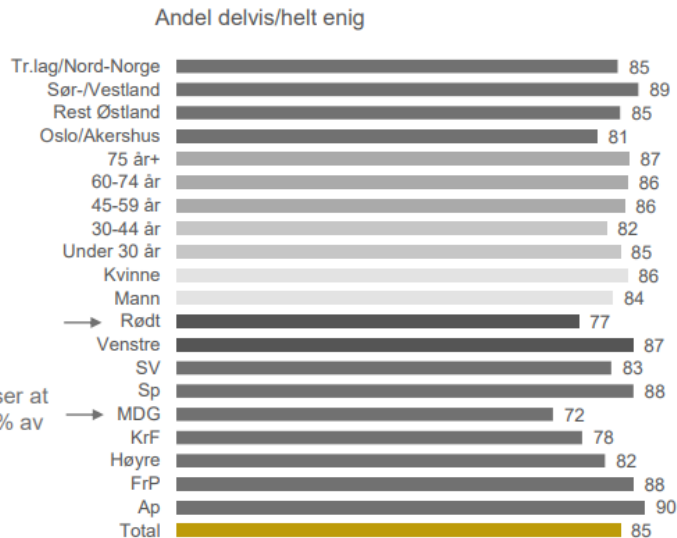

De aller fleste (85%) mener nærmeste pårørende bør få fri parkering når de skal se til syke eller pleietrengende over lang tid

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn: Hvis jeg er nærmeste pårørende og må besøke noen på sykehus eller institusjon over lang tid (mer enn 2 uker), bør jeg som pårørende kunne parkere gratis på sykehusets eller institusjonens område. (n=2102) Prosent.

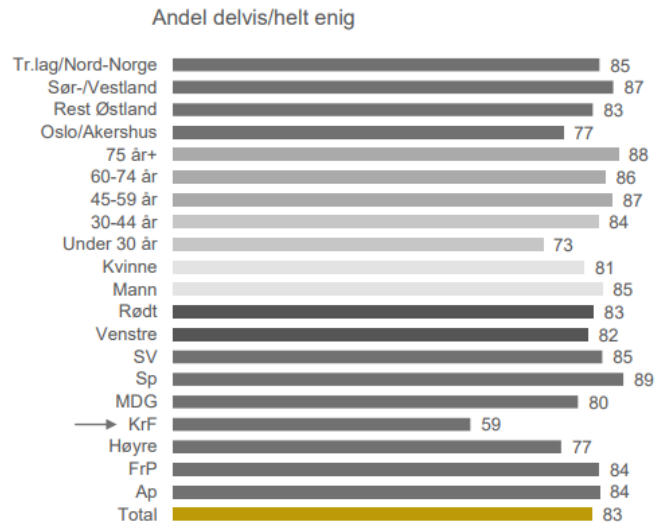
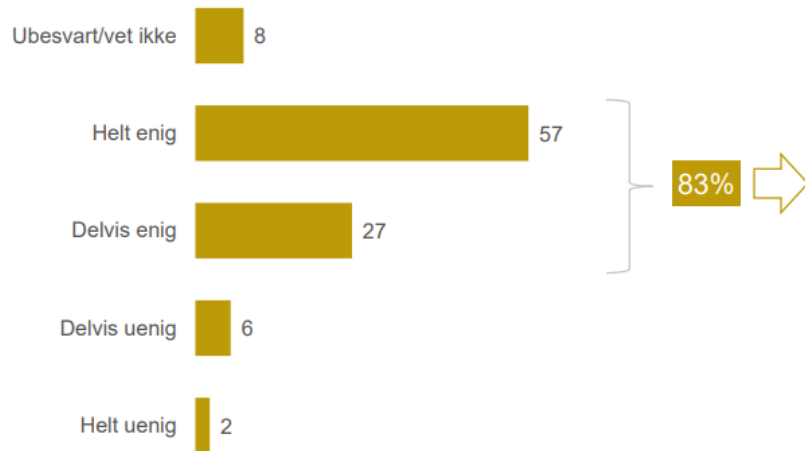

Kantar Klimabarometer 2019 viser at 44% av velgerne til MDG og 36% av velgerne til Rødt har ikke bil.

Overveiende enighet (83%) om at nære pårørende bør få et eget skattefradrag for merutgifter utover kr 10 000

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn: Sykdom og alderdom kan gi ekstra utgifter for mange nære pårørende. Det bør være et eget skattefradrag for pårørende dersom disse merutgiftene overstiger kr 10 000 i året. (n=2102) Prosent.

Oppsummering

Pårørendes rolle

Over halvparten (52%) av befolkningen forventer at pårørende stiller opp hvis de blir syke eller eldre og trenger hjelp.

Aldersgruppen under 30 år dominerer blant disse (71%), mens de eldre selv er de som forventer minst av sine nærmeste. Bare 37% av de over 75 år regner med at venner eller familie stiller opp og hjelpe dem. Det er relativt små variasjoner mellom øvrige befolkningsgrupper, men det er allikevel en liten tendens til at de som bor i storby har litt høyere forventninger (55%) til at de får hjelp av sine nærmeste enn de som bor grisgrendt (50%). Dette kan ha sammenheng at grisgrendte strøk er mer utsatt for fraflytting, noe som kan gjøre det vanskeligere for utflyttede barn å følge opp sine foreldre.

Det er stor enighet om at de som hjelper syke og eldre bør få tilsvarende velferdsordninger med lønn fra arbeidsgiver som småbarnsforeldre får ved syke barn. Situasjonen er at småbarnsforeldre har i dag forståelse og fleksibilitet for sine omsorgsoppgaver fra arbeidsgiver med velferdsordninger med lønn for sykt barn (omsorgsdager). 82% av befolkningen mener slike ordninger også bør gjelde for de som hjelper syke og eldre uansett alder. Det er ikke mer enn 11% som er uenige i det. Selv om det er overveiende enighet på tvers av befolkningsgrupper, har forslaget allikevel mest støtte blant velgerne til Rødt (91%) og blant de over 45 år (87%). Jo eldre respondentene er, desto sterkere slutter de opp om at de som hjelper syke og eldre bør få tilsvarende velferdsordninger som småbarnsforeldre.

De aller fleste mener omsorgsstøtten bør betales fra første time som pårørende stiller opp i stedet for kommunen.

Omsorgsstønad er en kommunal lønn pårørende kan få om de gjør oppgaver som kommunen ellers måtte gjort. 85% av befolkningen mener omsorgsstøtten bør være betalt fra første time som pårørende stiller opp i stedet for kommunen.

Oppsummering

Pårørendes rolle

Dette støttes i særlig grad av aldersgruppen 45-59 år (90%), av velgerne til Rødt (90%) og velgerne til Senterpartiet (90%). Kvinner slutter også i sterkere grad (87%) opp om dette enn menn (84%), noe som kan skyldes at det ofte er kvinner som bidrar mest i omsorgsoppgavene for syke eller pleietrengende foreldre. Det er også verdt å legge merke til at oppslutningen om at omsorgsstøtten bør være betalt fra første time øker jo lenger nord i landet man kommer, fra 82% i Oslo og omegn (tidligere Oslo/Akershus), til 88% blant de som bor lengst nord. Dette kan ha sammenheng med at tilgang til helsetjenester og behovet for pårørendes innsats kan variere avhengig av hvor i landet man bor.

85% er enige i at hvis de er nærmeste pårørende og må besøke noen på sykehus eller institusjon i mer enn 2 uker, bør de som pårørende kunne parkere gratis på sykehusets eller institusjonens område. Det er bred oppslutning om dette på tvers av befolkningsgrupper, men andelen er allikevel litt lavere blant velgerne til Rødt (77%) og velgerne til MDG (72%). Forklaringen er antagelig at det er færre i disse velgergruppene som har bil, og at en stor andel av disse velgerne mener at man i størst mulig grad bør benytte kollektivtransport (Kilde: Kantar Klimabarometer).

Overveiende enighet om at nære pårørende bør få et eget skattefradrag. Sykdom og alderdom kan gi ekstrautgifter for mange nære pårørende. 83% av befolkningen mener det bør være et eget skattefradrag for merutgifter som overstiger 10.000 kroner per år. Selv om flertallet innenfor de ulike befolkningsgruppene slutter opp om dette, er andelen allikevel noe lavere blant de under 30 år (73%) og velgerne til Kristelig Folkeparti hvor bare 59% er enige i dette. Livssyn kan ligge til grunn for at andelen som slutter opp om dette blant KrF-velgerne er vesentlig lavere enn i de øvrige velgergruppene.

Våre oppsummeringer

1. Det er interessant at jo eldre du blir, desto mindre hjelp forventes du av dine pårørende. Dette er ikke det som «Bo hjemme lengst mulig» politikken legger opp til. Videre interessant at aldersgruppen <30 år forventer mer hjelp enn de eldre

2. Omsorg er omsorg! Viktig at vi får et arbeidsliv som også legger til rette for at arbeidstakere vil ha syke og eldre i sin familie som trenger hjelp. Mange kommer til å være pårørende like lenge som de er foreldre så her må vi finne gode løsninger sammen

3. Dagens omsorgsstønnad slår vilkårlig ut fra kommune til kommune. Dersom man enes om at det skal være en lik måte å tolke og lønne på, vil dette gjøre det likt for alle uansett i hvilken kommune de bor

Våre oppsummeringer

4. Vi har i det siste hørt om pårørende som betaler tusenvis av kroner i parkering til private selskaper, for å sitte ved sine kjære sine sykehussenger. Dette synes befolkningen er urimelig! Her trenger vi en annen løsning og bør innføre fri parkering for denne gruppen

5. Reiseutgifter, bompenger, reseptfrie varer, bandasjer, mat – listen er lang over alt som hoper seg opp med ekstrautgifter når du er pårørende og må kjøpe inn til denne situasjonen. Vi mener at et skattefradrag for merutgifter er på sin plass for å hjelpe også utsatte grupper med lav inntekt.